

Espoon ympäristöyhdistys ry

KIRJE

Ympäristöministeriö

kirjaamo@ym.fi

Tiedoksi: kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Asia: Lunastusluvan hakeminen ympäristöministeriöltä Hepokorven alueelle kiinteistön 49-402-10-2 määräalaan (Espoon Kaupunginhallitus 15.03.2021 § 84)

Espoon kaupunginhallitus on päättänyt kokouksessaan 15.3.2021 ehdottaa valtuustolle, että kaupunki hakee ympäristöministeriöltä lunastuslupaa Ollas -nimisen kiinteistön (kiinteistötunnus 49-402-10-2) noin 14,8:n hehtaarin suuruiseen määräalaan. Tämä perustuu siihen kun kaupunginhallituksen elinkeino- ja kilpailukykyjaosto on varannut tarkastelualueen Fortum Power and Heat Oy:lle datakeskushankkeen suunnittelua varten ja alueella on tähän liittyen vireillä Hepokorvenkallion asemakaava, jonka tavoitteena on mahdollistaa datakeskuksen rakentaminen. Espoon ympäristöyhdistys ry (jatkoksa Espyy) on juuri tänään lähettänyt asemakaavoitukseen liittyvän kirjeen Uudenmaan Ely-keskukselle, jossa osoitetaan, että asemakaavaehdotuksen valmistelussa on huomattavia puutteita. Nämä liittyvät Fortumin Datakeskuksen suunnitteluun ja sen virheellisesti tulkittuihin ilmastovaikutuksiin ja ne edellyttävät Espyyn mukaan perusteellista uudelleen tarkastelua.

Yhdistys on pyrkinyt nopeasti selvittämään lunastusmenettelyn mahdollisuuksia ja esittää seuraavaa. Luvan yleinen perusteltavuus on Espyyn mielestä ongelmallinen, koska hanketta koskeva kaavoitus on kesken sekä maakunta-, yleis-, että asemakaavatasoilla. Hanke ja erityisesti sen ilmasto- ja energiavaikutukset joilla sitä perustellaan, ovat paitsi luvuin vahvistamattomia ja erittäin vahvasti usealta taholta kyseenalaistettuja, myös yhteiskunnallisesti niin merkittäviä, että ne edellyttävät vahvistamista kaikilla mainituilla kaavatasoilla. Yleiskaava on todettu sekä kaupungin että Uudenmaan Ely-keskuksen taholta vanhentuneeksi ja hanketta varten käynnistetty asemakaavoitus on osin voimassa olevan vanhentuneenkin yleiskaavan vastainen ja vasta hyvin alkuvaiheessa. Alueen osoittamiseksi teollisuuskäyttöön ei ole olemassa lainvoimaista, pakkolunastustarpeen ajankohtaisuuden perustelevaa kaavaa.

Lunastusluvan tarpeellisuuden pääperusteluina käytettyjä em. ilmasto- ja energiavaikutuksia ei yhdistyksen mielestä voida käyttää lunastusluvan perusteluina niin kauan, kuin niitä ei ole voitu arvioida mm. Uudenmaan Ely-keskuksen vaatimien ja toistaiseksi tekemättömien, lukuihin perustuvien tietojen perusteella. Myös aiotun sijainnin välttämättömyydelle tälle hankkeelle osoittamiseksi tarvittavia selvityksiä ei ole tehty.

Lunastusluvan yksityiskohtaisena perusteena olevaa MRL 99§ 3 momenttia käytetään Espyyn mielestä tietoisesti väärin ja harhaanjohtavasti. Päätöksen perusteluiden mukaan lunastuslupa liittyy tarpeeseen ”lunastaa alue asuntorakentamiseen liittyvään yhdyskuntarakentamiseen, johon alueelle suunniteltu työpaikka-alue on luettavissa.” Espoon ympäristöyhdistyksen tiedossa ei ole

asuntorakentamista, jota datakeskus tai edes sen tuottama hukkalämpö vain olemassa olevaa kaukolämmöntuotantoa mahdollisesti erityisesti tukisi. Kyseessä on yksiselitteisesti teollisuuslaitoksen rakentaminen, joiden tavoitteena on aina ollut lämmön talteenottoon ja hyödyntämiseen pyrkiminen. Työpaikka-alueen osalta on todettava, ettei työpaikkojen synnystä ole esitetty kuin perustelemattomia arvioita, eivätkä edes ne alueen ja hankkeen erittäin suureen mittakaavan ja alueen muunlaisen käytön työpaikkapotentiaaliin nähden perustele pakkolunastusta juuri datakeskusteollisuuden käyttöön.

Nykyisen MRL 99§ 3 momentin perustana on vuonna 1988 annettu Laki rakennuslain 53 §:n muuttamisesta 1062/1988. Lain esityöt määrittelevät lunastusperusteen tarkoituksen seuraavasti (HE 98/1998 yksityiskohtaiset perustelut): *Asuntorakentamiseen liittyvällä yhdyskuntarakentamisella tarkoitetaan asuntoalueen yhteyteen rakennettavia työpaikkoja, sen tarvitsemia palveluja ja muuta senkaltaista rakentamista.* Espoon ympäristöyhdistyksen mielestä on selvää, ettei pakkolunastus esitettyyn tarkoitukseen kuulu kyseisen pykälän piiriin.

Espoossa 15.4.2021

Espoon Ympäristöyhdistys ry

Anni Simola
puheenjohtaja

Rainer Lahti
varapuheenjohtaja ja kaavaryhmän pj